

APOSTOLISCH VICARIS
MERAUKE - NIEUW GUINEA

Merauko 20 October 1960

A a n: Zijne Excellentie de Minister
van Binnenlandse Zaken
b.g.v. Zijn bezoek aan Nederlands
Nieuw Guinea.

Excellentie,

Overwegend dat de tijd, die Uwe Excellentie bij het bezoek aan Nieuw Guinea ter beschikking staat slechts kort kan zijn en tevens druk bezet, moge ondergetekende, H. Tillemans, Apostolisch Vicaris van Merauke, mede namens zijn collega's van Hollandia en Manokwari, Mgr. Staverman en Mgr. van Diepen, enige gedachten op schrift stellen, die betrekking hebben op het door Uw ministerie gevolgde beginsel van subsidiëring, zoals deze werd uiteengezet en toegepast bij de behandeling van de Nieuw Guinea begrotingen in April van dit jaar.

Onze bezorgdheid voor een homogene ontwikkeling van geheel Nieuw Guinea en haar bevolking brengt ons er toe deze gedachten onder de aandacht van Uwe Excellentie te brengen en wij hopen hiermee zowel de bevolking als Uwe Excellentie daarmee van dienst te zijn.

Bij de begrotingsdebatten van April stelde de Regering zich op het - vermoedelijk door de Open Brief geïnspireerde- standpunt dat er op het gebied van onderwijsvoorzieningen, in casu voor het voortgezet onderwijs, geen gelijke kansen bestaan voor de kinderen van de Zendingsscholen en de Missiescholen. Voor de in behandeling zijnde subsidie werd het percentage, de getalsterkte, van het jaar 1959 als maatstaf genomen.

Het is volstrekt niet onze bedoeling de genomen beslissing te becritiseren, maar wel maken wij er ons zorgen over dat dezelfde maatstaf, of het zelfde beginsel van de percentage berekening ook bij toekomstige beslissingen zo zal worden gehanteerd, dat andere factoren, die ook van belang zijn, niet of niet in voldoende mate tot hun recht komen. Ons komt het voor dat er gevaar bestaat van te weinig nuancering, wanneer de getalsterkte van een bepaald jaar als uitgangspunt wordt genomen en dan nog wel van de kinderen die op gesub-

MEMORANDUM
 MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

VAN: *Chief A Z*
 AAN: *Chief B J Z*

Merauko 20 October 1960

APOSTOLISCH VIC
 MERAUKE - NIEUW GUI

Uw Excellentie de Minister
 van Binnenlandse Zaken
 g.v. Zijn bezoek aan Nederlands
 Nieuw Guinea.

*De Staatssecretaris inkomen
 deze brief van de Minister, en
 door deze zwaar jaarf of com-
 mentaar door N.h.v. liggen*

Excellen-

Zij op h.w. Surinam

Guinea
 onderg
 zijn c
 enige
 nister:

8 020485-66

RS

cellentie bij het bezoek aan Nieuw
 Guinea en zijn en tevens druk bezet, moge
 worden gedienswaardigd, mede namens
 gr. Staverman en Mgr. van Diepen,
 dankbaarheid hebben op het door Uw mi-
 nisterie zoals deze werd uiteengezet en

toegepast bij de behandeling van de Nieuw Guinea begrotingen in April van
 dit jaar.

Onze bezorgdheid voor een homogene ontwikkeling van geheel Nieuw
 Guinea en haar bevolking brengt ons er toe deze gedachten onder de aandacht
 van Uwe Excellentie te brengen en wij hopen hiermee zowel de bevolking als
 Uwe Excellentie daarmee van dienst te zijn.

Bij de begrotingsdebatten van April stelde de Regering zich op het
 - vermoedelijk door de Open Brief geïnspireerde- standpunt dat er op het ge-
 bied van onderwijsvoorzieningen, in casu voor het voortgezet onderwijs, geen
 gelijke kansen bestaan voor de kinderen van de Zendingsscholen en de Missie-
 scholen. Voor de in behandeling zijnde subsidie werd het percentage, de ge-
 talsterkte, van het jaar 1959 als maatstaf genomen.

Het is volstrekt niet onze bedoeling de genomen beslissing te becritiseren,
 maar wel maken wij er ons zorgen over dat dezelfde maatstaf, of het zelfde
beginsel van de percentage berekening ook bij toekomstige beslissingen zo zal
worden gehanteerd, dat andere factoren, die ook van belang zijn, niet of niet
in voldoende mate tot hun recht komen. Ons komt het voor dat er gevaar be-
 staat van te weinig nuancering, wanneer de getalsterkte van een bepaald jaar
 als uitgangspunt wordt genomen en dan nog wel van de kinderen die op gesub-

sidieerde scholen onderwijs genieten. Het zou er toe kunnen leiden dat de status van een bepaald moment wordt bevroren, zodat te weinig recht wordt gedaan aan de dynamiek van de ontwikkeling. Praktisch zou dat betekenen dat de gebieden die door historische omstandigheden, toevalligheden soms, door gunstiger geografische en topografische ligging of anderszins in het verleden reeds meer begunstigd werden ook in de toekomst meer zullen blijven profiteren van de zorg die Regering en Gouvernement voor Nieuw Guinea aan de dag leggen.

Zou het geen eis van sociale rechtvaardigheid zijn dat alle streken en alle bevolkingsgroepen zoveel mogelijk gelijk berechtigd worden? Betekent dat niet dat er speciale voorzieningen nodig zijn voor de streken en de groepen die buiten hun schuld zijn achtergebleven in de ontwikkeling bij hun meer gelukkige landgenoten? Brengt dat niet met zich mee dat corporaties, die van de achtergebleven gebieden hun speciaal werkterrein maken, in aanmerking komen voor bijzondere bijstand, wanneer blijkt dat zij deze moeilijke en belangrijke taak niet geheel uit eigen middelen kan volbrengen en dan een beroep doet op de Overheid? Zou het achterwege laten van die speciale voorzieningen in de gebieden waar de vooruitgang wel op gang is gebracht maar zich niet normaliter kan ontwikkelen geen aanleiding en oorzaak kunnen worden van geestelijke kortsluiting, ontevredenheid, cargo madness en onder de huidige omstandigheid van de aanstaande verkiezing tot politieke onrust?

Uit de krantenverslagen van de onderwijs conferentie der Residenten met de dienst van Culturele Zaken lezen wij dat er bij het gouvernement de neiging zou bestaan grote prioriteit te geven aan de elitevorming, ook wanneer dat ~~ten koste~~ zou moeten gaan ten koste van de spreiding van het onderwijs in het binnenland. Bij gebrek aan andere meer officiële inlichtingen weten wij niet of deze inlichtingen en verslagen het gouvernementele standpunt goed weergeven. Onze vertegenwoordiger op het Education Seminar te Brisbane(1959) gaf aldaar zijn stem aan een meer genuanceerde mening, waarbij de spreiding van het onderwijs niet werd opgeofferd aan de elitevorming. Ook de Regering stelde zich bij monde van de Staatssecretaris achter het standpunt van de South Pacific Commission, dat werd geformuleerd in Brisbane. Elite vorming kan op dit moment in de geschiedenis van Nieuw Guinea slechts in enkele streken plaats vinden. Voor de andere-minder bevoorrechte gebieden zou tegelijk met de elitevorming elders een bredere mogelijkheid moeten worden geschapen voor basis onderwijs.

Bij de planning en de subsidie politiek worde daarom niet alleen rekening gehouden met de bereikte groepen, maar evenzeer met hen die nog bereikt moeten worden.

Wij treffen op Nieuw Guinea mensen aan die reeds een behoorlijke ontwikkeling bezitten; daartegenover staan de mensen die nog in hun oorspronkelijke staat leven en nog maar op de drempel van de ontwikkeling staan; maar er is ook een tussengroep: het zijn de mensen die later werden bereikt en door omstandigheden geen kans kregen hun achterstand in te lopen.

Deze achterstand was soms te wijten aan de geïsoleerde ligging, de moeilijke bevaarheid van een kust, de slechte naam, het lage cultuurpeil, de hardnekkigheid waarmee men zich aan de oude adat vastklampte en zo voorts.

Dikwijls werden hun kinderen opgevangen op ongesubsidieerde scholen en werden hun dorpen nu en dan bezocht door bestuursambtenaren. Het een en ander pleegt hoge verwachtingen op te roepen en de daaropvolgende teleurstelling is dikwijls onvermijdelijk. Overal in Nieuw Guinea treffen we deze "achtergeblevenen" aan; in de Vogelkop, in practisch heel het gebied rond de Wisselmeren, in enige streken van de Baliem, in het achterland van Hollandia, en in vele streken van Zuid Nieuw Guinea.

Het verschil met de derde groep, nl. de mensen die nog buiten elke beschavingsinvloed zijn gebleven, is dat zij zich bewust zijn van hun achterstand en er zich niet bij neerleggen. Het gevolg is een collectieve afgunst tov. de meer ontwikkelden en deze afgunst is een gunstige voedingsbodem voor toekomstige conflicten. Wanneer het heil van Nieuw Guinea's toekomst ons ter harte gaat, dan zullen wij moeten trachten ook de potentiële toekomstige tegenstellingen te voorkomen door de ontwikkeling zo homogeen mogelijk te maken. En dat impliceert bijzondere maatregelen ten gunste van de achtergeblevenen.

De katholieke Missie heeft overal haar mensen ingezet en het aantal missionarissen mogen wij gerust indrukwekkend noemen ovenals hun offervaardigheid en hun prestaties. Maar zonder de bijstand van het Gouvernement levert hun arbeid niet de resultaten op die het met die bijstand zou kunnen opbrengen.

Een subsidiebeleid dat als uitgangspunt neemt het aantal leerlingen dat nu de gesubsidieerde scholen bezoekt is o.i. te eenzijdig en doet met name te kort aan de rechten van hen die zijn achtergebleven en tot heden alleen van het ongesubsidieerde onderwijs konden profiteren.

Bovendien wordt door deze subsidie politiek een critieke situatie geschapen waarmee nu het Gouvernement en later de eigen Nieuw Guinea Regering veel te stellen zal krijgen. De classificatie in drie lagen van de bevolking, zoals die nu ook wordt toegepast in de kiesordinatie (verkiezing, aanwijzing op voordracht en benoeming zonder meer) brengt het feit van de achterstand

weer pijnlijk in herinnering en zal niet nalaten de drang naar ontwikkeling en de vraag naar onderwijs wederom te vergroten.

Excellentie, wij achten betogingen zoals die werden georganiseerd in Hollandia bij gelegenheid van het bezoek van de Staatssecretaris niet vrij van gevaren, maar wij vertrouwen dat de stoet van schoolgaande kinderen, die langs U is getrokken, u duidelijk heeft gemaakt dat er nog grote behoefte bestaat aan verdere onderwijs voorzieningen. Maar wij zouden eigenlijk vooral Uw bezorgheid en Uw belangstelling willen vragen voor de kinderen uit het binnenland, die niet meeliopen in de stoet, en wier aantal vele malen groter is dan het aantal kinderen dat U heeft gezien. Ook zij hopen te profiteren van de Regeringshulp en de Gouvernementssubsidie voor hun culturele verheffing en ontwikkeling tot waardige staatsburgers van het nieuwe Nieuw Guinea, waarvoor wij allen gezamenlijk werken.

Met de beste wensen voor Uw persoon en Uw werk
van Uwe Excellentie de dienstwillige dienaar

H. Tillemans

Apost. Vicaris van Merau